

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 8. De dubiis circa Iurisdictionem in foro interiori,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

76. Ad quem etiam modum, ex eod. Caiet. ibidem, interpretari licet, quod viatores dicuntur de consuetudine in Paschate suscipere poenitentiae & Eucharistiae Sacramenta in loco, in quo tunc fuerint; etiamsi malit ipse dicendum esse, quod talis licentia habeatur generaliter à Papa; eo quod legerit Eugenium quartum concessisse seu declarasse viuae vocis oraculo, viatores vbi se inuenerint in Paschate, censendos tanquam adeptos incolatum, quoad Sacramenta Poenitentiae, & Eucharistiae. Siue autem hoc, siue illud dicatur, parui refert, pro praxi: difficultas verò de viatoribus, cui de consuetudine possint confiteri, sufficienter explicari videtur sequentibus propositionibus.

Explicatio difficultatis de viatoribus, cui de consuetudine possint confiteri.

77. Prima est de viatoribus, qui relicto priori domicilio, aliud sibi quaerunt iter faciundo, aut nauigando, necdum statuerunt vbi consistere debeant, idem esse, ac ante de vagabundis censendum. Hanc expresserunt à Victoria & Nauarr. ille de Sacram. nu. 55. & hic ad cap. Placuit. De poenit. dist. 6. nu. 82. Et probatur, quia tales viatores sunt siue domicilio, perinde ac vagabundi, lege Eius 2. ff. Ad municipalem. §. 2. sub finem.

Secunda est: viatores, qui sibi domicilium delegerunt seu transferunt ex vna Parochia in aliam, effici Parochianos illius Parochiae, in quam migrarunt animo ibi perpetuò residendi. Haec habetur ex cap. finali de Parochiis.

Tertia est: qui non mutant, sed cumulant domicilia, vñ habentes in vna Parochia, in quo vnam anni partem: alteram, in quo alteram partem transigant, Parochianos esse Parochorum vtriusque Parochiae. Haec deducitur ex cap. Cum quis. De sepulturis in 6. vbi decernitur, si talis eligat sepeliri extra eas Parochias, inter vtramque diuidendam esse portionem canonicam, id est, quartam partem emolumentorum: quae tertia illa Ecclesia ex funere accipit, debitam Parochiali Ecclesiae. Secus verò est de iis, qui, cum habeant domicilium in ciuitate vel castro, recreationis gratia, vel vt opus aliquod etiam rurale exerceant, eunt aliquando ad villam ruralem: nò enim ex eo fiunt Parochiani loci, in quo est villa, adeo vt ibi morientes, debeant in Parochiali Ecclesia dictae ciuitatis, vel castri sepeliri, vel in alia, in qua maiorum suorum sepultura ab antiquo extitit: dummodo possit eò sine periculo deportari, vt definitur in cap. Is qui eod. titulo & libro.

Quarta propositio est, Viatores, qui prius domicilium retinere statuerunt, nec nouum sibi constituere volunt, si absint ab illis suis domiciliis de licentia suorum Parochorum, aut Episcoporum, censendos esse licentiam tacitam habere confiteri alieno: sicut ante nu. 68. dictum est de peregrinantibus. Haec est Nauarr. in seq. num. 85. quam probat, quia his quoque sui superiores, dum expressam licentiam recedendi dant, tacitam quoque confitendi alieno dare merito censentur: tanquam de necessariis ad vitam spiritualis sustentationem, curantes per alios prouidere suis, quibus non possunt per se in eorum absentia.

78. Magna autem difficultas est de iis, qui absque Superioris licentia absunt praedicto modo à suis domiciliis, num possint alieno confiteri. sicut Parocho loci ad quem venerunt: De qua Sylu. Confessor. 1. quast. 10. citatis auctoribus, & Nauarr. in eodem nu. 85. & aliquot sequentibus, allatis rationibus in vtramque partem, statuunt non posse; non modò cum non elegerint habitationem (vt pote qui absentes à domiciliis suis non sunt, vbi sunt, diutius morari) sed etiam cum alicubi elegerint habitationem, siue maiorem siue minorem annali. Probatur, quia ratione nuda habitationis nemo fortitur forum conscientiae, si alibi habeat domicilium: quia nullum ius datur (vt in sequent. num. 88. notatum est ab eodem Nauarro) per quod probetur fortiri. Ceterum quia iam vsus inualuit in contrarium, quae pro eo Suarez habet *tomo 4. disput. 25. sect. 2. attendenda sunt.*

79. Ac primò quoad viatores, qui in vno loco domicilium habent, & alibi quasi domicilium, habitationemve diuturnam quidem, seu pro maiori anni parte; non tamen fixam (quales censentur tum scholastici, tum milites praesidiarj, tum etià litigantes, ac mercatores, quò in alienis oppidis diu morantur) tenet ille, quod per id ipsum quasi domicilium subii-

ciantur Parochis illorum locorum in quibus habitant. Pro quo facit quod moraliter necessarium sit eos, sicut alios incolas, habere ad quos spectet ex officio ministrare ipsis Sacramenta eo tempore quo ibi demorantur. De quo Thom. Sanchez. copiose in lib. 3. de matrim. disp. 23. quast. 2. Nò esse autem opus cum Nauarro vt restrictione, vt id dicatur tunc procedere, cum huiusmodi homines nequeunt facilem recursu habere ad proprios suos Sacerdotes, probat Suarez in *antecitata sect. 2. nu. 6.* quia quod ille vtget: nullo iure constare per solam in habitationem diuturnam forum acquiri: nimis multu probat. Nam pariter ostendit de esse Parocho iurisdictionem in alienum demorantem in ipsius parochia, qui non valet facile recurrere ad proprium suum Sacerdotem. Adde quod ipse fateatur talem recursum ferè semper difficilem esse: ideoque introductam esse memoratam consuetudinem, quae non desinit vim habere vniuersalis legis, ex eo quod talis difficultas in qua fundatur, cesset in aliquibus particularibus.

Aduerte hic obiter (quod loco cit. num. 14. Sanchez habet alios referens) ad acquirendum quasi domicilium non esse opus, vt quis maiori anni parte in Parochia habitet; statim enim atque animum habens habitandi maiori anni parte, incipit habitare, fit quasi Parochianus; sicut statim ac quis incipit habitare, animum habens ibi perpetuò manendi, Parochianus fit simpliciter, iuxta ea quae habet Sylu. & iter in verbo domicilium, num. 2.

80. Quoad viatores autem iter agentes, eosque qui habentes proprium domicilium, extra illud peregrinantur nec alibi statuunt consistere, nisi ad breue tempus; vt vsu venire solet mercenariis locantibus operas ad fodendum, aut aliud opus eiusmodi faciendum; Suarez in seq. n. 8. aliis citatis, valde probabile indicat aliam esse de eis rationem, & quam de praecedentibus; quia cum nec domicilium nec quasi domicilium de nouo acquirant, eundem semper firmum retinent Parochum; cui, iuxta cap. Omnis vtriusque sexus. De poenitent. & remiss. confiteri debeant, non alteri, nisi de ipsius licentia. Et ita de rigore iuris tenendum esse, ostendit consuetudo, quae olim viguit inter fideles, vt facultatem peterent à suis propriis Sacerdotibus ad faciendum iter: quae concessa censebatur simul data licentia confitendi alteri, si opus esset. Sed quia iam desit talis consuetudo; nec id eò existimandi sunt proprii Sacerdotes velle subtrahere praesidium speciale Sacramentorum Poenitentiae & Eucharistiae suis subditis, cum sibi necessarium, aut saltem vtile esse iudicauerint: teneri potest quod addit idem Suarez ibidem; tales de tacito consensu suorum Parochorum posse confiteri vel Parocho loci ad quem perueniunt, vel alteri habenti ab eo, vel ab Episcopo loci, iurisdictionem delegatam. Quamquam, addit ille si fuerint ibi alij habentes iurisdictionem à Papa, securius erit illis confiteri, quia res erit magis certa. Addit hic quoque exigi bonam fidem; quia si quis ad hoc tantum ageret iter, vt haberet occasionem confitendi alieno, & fugiendi censuram proprii Sacerdotis volentis amputare occasiones peccatorum, iam illa non esset necessitas; sed mera voluntas, nec intentioni Pastorum, nec Ecclesiae consuetudini conformis. Sicque ex defectu iurisdictionis censenda esset confessio inualida. Ad confirmationem suae sententiae idem Suarez in seq. num. 9. inducit quod ex Caiet. ante allatum est. Eugeniu 4. declarasse viatores vbi se inuenerint in Paschate, tanquam incolas esse censendos, quoad Poenitentiae & Eucharistiae Sacramenta. Ea enim declaratio non est limitatio licentiae viatoribus concessae accipiendi ab alieno Sacramento Poenitentiae & Eucharistiae, sed potius extensio: quia de aliqua tali acceptione dubitari potuit, maxime de illa quae contingit in Paschate, quia eo maxime tempore obligatio est accipiendi Sacramenta ipsa à proprio Sacerdote. Vnde si ex eadem declaratione possint tunc accipi ab alieno Sacerdote, poterunt etiam quocumque alio tempore, si necessitas, aut specialis vtilitas id exigat.

CAPVT OCTAVVM

De dubiis circa iurisdictionem in foro interiori.

SVMMARIVM.

81. Non tenetur Parocho sub peccato, audire sui subditi confessionem, nisi vtgeat confitendi necessitas.

- 82 Peccat nihilominus venia iter sine iusta causa recusans audire.
 83 Per eiusmodi recusationem non est censendus facere potestatem confitendi alteri pro arbitrio.
 84 Eum, cui malitiose proprius Sacerdos licentiam petitam negat, non posse eo ipso confiteri alieno.
 85 Quod procedit, etiamsi nullum urgeat confitendi preceptum, iustaque adsit causa alteri, quam eidem proprio Sacerdoti confitendi.
 86 Responso ad id, quod ex cap. Placuit. De penitent. distinct. 6. in contrarium obicitur.
 87 Presumptio de auctoritate in eo casu, alieno concessa, siue a superiore Prelato, siue etiam a Christo.
 88 Quomodo possit peccator (vt concubina Curati) suo complici valide confiteri, & ab eo absolui.
 89 Spes futura satisfactionis proprii Sacerdotis non sufficit, vt subditum ipsi possit alienus in confessione audire & absolueri sacramentaliter.
 90 Nec sufficit spes de presenti, quod ipsi placere id fieri.
 91 Quod non sufficit voluntas presumpta proprii Sacerdotis, etiamsi nec iudicium, nec causa appareat, cur ipsi non placeat.
 92 Non potest Parochus alienum absolueri, etiam habentem tantum peccata in parochia ipsius commissis.
 93 Non modo iurisdictionem habens ordinariam, sed etiam habens tantum delegatam potest ubiuis locorum audire, & absolueri eum, in quem illam habet.
 84 Religiosis à iure concessum privilegium audiendi confessiones, quantum operetur.
 95 Generalis licentia eligendi Confessarium non extinguitur extincto eo, à quo concessa est, nisi eam ad suum placitum restrinxerit.
 96 Per talem licentiam liberum esse, nunc vnum, nunc alium eligere, quoties placuerit.
 97 Reperenda est confessio facta habenti impedimentum iuris naturalis, aut diuini.
 98 Item que facta ei, cui nullas superior legitimus iurisdictionis titulum contulit.
 99 Non est autem ex eo reperenda, quod facta sit ei, cui superior contulit quidem iurisdictionis titulum, sed inualidum ob aliquod latens impedimentum, si quidem talis defectus ubi, & quando confessiones audit, communiter ac probabiliter ignoratur.
 100 Valere potest sacramentalis absolutio data ab eo, qui verum iurisdictionis titulum, quem prius habebat, amisit: si talis amissio sit ignota, scilicet, si sit notoria.
 101 Ad quid teneatur qui bona fide confessus est Sacerdoti non habentem ipsam iurisdictionem.
 102 Quomodo liceat administrare Penitentia Sacramentum cum iurisdictione dubia. Atque obseruanda quando sit confessio habentem iurisdictionem dubiam.
 103 Quod improprie dictum dubium de iurisdictione Sacerdotis, non obstat, quin is sacramentaliter absolueri possit.
 104 Quando valida sit confessio facta ei, qui audiendi facultatem perit: sed quid responsum sit, non intellexit.
 105 Ob reuocationem facultatis audiendi confessiones, ea non reduntur inualida, nisi illa intimata sit.
 106 Tres casus, in quibus exceptionem patitur generalis facultas concessa ad absoluerendum à reueratis.

Multa dubia mouentur circa iurisdictionem in foro interno, de qua nobis est sermo, quibus superest satis faciendum.

Primum est, an iurisdictionem habens ordinariam, teneatur sui subditi confessionem audire, quoties ille postulauerit.

Mouetur tantum istiusmodi dubium de habente iurisdictionem ordinariam: quia ei soli ratione iurisdictionis incumbit ex officio ordinaria animatum curam pastoralis: non item aliis, nisi assumantur ad subeundas illorum vices. Non habet autem difficultatem quoad Episcopos, & alios maiores Prelatos. Conceditur enim facile quod propter vniuersaliorum, quae incumbit ipsis, Ecclesiae administrationem, possint quando in contrarium nulla grauis necessitas urget subditum suum petentem sibi confiteri, remittere ad ipsius Parochum, à quo audiatur, aut per quem de alio idoneo ipsi prouideatur. Toti igitur difficultas est de eodē Parocho, aut alio qui simili munere fungitur, vel qui eius vices gerit. Sotus autem, & Navarrus, ille in 4. dist. 18. quest. 4. art. 2. & hic ad capit. Placuit De penit. dist. 6. nu. 12. quibus assentitur

Suarez tomo 4. dist. 32. sect. 1. asserunt Parochum teneri audire confessionem sui subditi id petentis, etiamsi nulla necessitas urgeat, nisi seruis ipse negotiis detineatur: quia Pastoris officium est, gregi suo ministrare pabulum: quod Parochus non exequitur, nisi populo suo procuret non solum necessaria, sed etiam vtilia ad salutem.

Medina autem in Cod. De confessione quest. 37. post Richardum in 4. dist. 18. art. 2. quest. 3. (quem etiam sequuntur Syluester & Fumus: ille Confessor. l. nu. 14. & hic verb. Absolutio nu. 28.) existimat, ne Curatum quidem teneri sub pena peccati mortalis audire suorum confessiones, extra casum, in quo confiteri illi adstringuntur, vel iure humano, vt semel in anno: vel iure diuino, vt in verosimili illi mortis periculo: aut quoties tale remedium eis necessarium esse videtur ad aliquod peccatum mortale vitandum. Nam que alias nec lege fraternae charitatis, nec ratione pastoralis officij tenetur. Non quidem lege charitatis fraternae, quae omnes aequaliter respicit: iuxta illud Ecclesiastici 17. Mandauit illis vnique de proximo. Vnde cum alius Sacerdos non peccet mortaliter contra legem fraternae charitatis, nolendo audire alicuius confessionem; nec peccabit Curatus. Ille autem extra casum necessitatis non peccat mortaliter, quia lex charitatis fraternae non obligat sub mortali, nisi cum proximus laborat graui necessitate, seu quando verisimile est ipsum sine opera nostra salutem siue animae, siue corporis adipisci non posse. Quare nec Curatus nolens audire suum parochianum extra tempus necessitatis confitendi, censendus est peccare mortaliter contra charitatem. Nec etiam ratione pastoralis officij mortaliter peccare contra iustitiam, probatur: quia officio suo satisfacit, si onera sibi à iure, vel à Superiore imposta compleat: Sed neque ius, neque Superior imponit Curato Sacramentum penitentiae ministrare subditis, nisi cum necessarium est hos illud recipere. Vnde quamuis Curato commissa sit cura subditorum tanquam patri filiorum spiritualium: tamen sicut pater carnalis satisfacit suo officio dando filio necessaria, aliis abundantioribus denegatis: ita etiam Curatus suo satisfacere iudicandus est, Sacramenta necessaria tunc ministrando subdito, cum eorum suscipiendorum necessitas urget.

Negandum tamen non est, quin officium pastoris, si non de necessitate, saltem de congruitate exigat à Curato, vt suis operam praestet, iuxta priorem sententiam: ita vt eam denegans vituperatione dignus sit, & venialiter peccet; idque nonnumquam grauius; vt cum lucrandum esset Iubileum, aut subditus ostenderet se pati aliquam indigentiam spiritalem, opportunoque tempore peteret, nec rationabilis negandi causa adesset. Non peccaret tamen mortaliter contra debitum iustitiae, quia licet subditus aliquod ius habeat petendi Sacramentum à suo Curato, quod ius vult confiteri, non habet tamen coactum, quo possit contra eundem agere, & extra casum necessitatis compellere ad Sacramentum ipsum ministrandum, sicut nec filius potest compellere patrem ad aliqua non necessaria, licet commoda, sibi largienda.

Secundum dubium est, an proprius Sacerdos recusans audire subditi confessionem, censetur eo ipso tacite dare ei licentiam ad eundem alium, ita vt passus repulsam possit quemcumque Confessarium eligere.

Huius partem affirmantem, hoc est, posse, tenent Richardus, Syluester, & Fumus locis citatis: negantem verò, hoc est, non posse, tenet Sotus vbi supra, quae videtur probabilior. Neque enim licet talem licentiam facile sibi fingere, cum ad validitatem confessionis ea tantopere sit necessaria: neque proposita Parochi recusatio sit illius datae sufficiens argumentum. Etsi enim facilis & misericors esse debea Parochus, peccetque se praebendo difficilem ex D. Thoma in 4. distinct. 17. q. 3. art. 3. ad 6. tamen merito praesumitur velle, vt ea expressè petatur, dum ipse sua sponte eam non offert, praesertim cum tā facile possit responsum dare dicendo, adeas alium, quam dicendo, Nolo te audire. Accedit, tū quod volens alieno confiteri, teneatur licentiam à proprio Sacerdote petere, ac obtinere, ex praescripto cap. omnis vtriusque iexus. De penitentis & remissionem etiam, quod Curato recusanti audire subditū, Adesse possint occasiones

negandi licentiam confitendi cuilibet: cum vereri debeat ne is adeat aliquem minus idoneum, qui non inducat ad vitæ emendationem, & peccatorum odium: vel non cogat ad restitutionem faciendam: aut ad declarandum peccatorum numerum & circumstantias, quæ sunt causæ iustæ negandi talem licentiam, iuxta doctrinam quam pro Curatis de ea tradunt D. Anton. & Sylvester, ille 3. part. tit. 17. cap. 16. & hic confessor. 1. quæst. 16.

Tertium dubium, An si curatus petam licentiam malitiose neget subdito, possit hic eo ipso confiteri alieno.

48. **D**E hoc, repudiata sententiâ contrariâ Paludani Franciscus à Victoria de sacram. num. 145. cum Diuo Thoma in 4. dist. 17. q. 3. art. 3. quæstionula 4. ad 5. & cum Galet. in verbo absolutio ex parte absoluentis, sentit recurrendum esse penitenti ad superiorem, ut ad Episcopum, vel Papam; à quo si non possit licentiam obtinere, habere se tanquam Confessoris copia carentem, ita ut contritus possit (quod addit Medina in eod. de confess. quæst. 30. eandem sententiam approbans) Missam celebrare, aut Eucharistiâ sumere. Eidem sententiæ aliis in eam citatis subscribit Suarez 2. to. 4. disp. 27. §. 4. nu. 20. & 21. ad cuius rationem potest hæc addi à pari: quod extra mortis articulum alienus nō magis habeat facultatē absolventi à mortalibus sine licentiâ proprii Sacerdotis: quam inferior absolventi à reſervatis sine licentiâ superioris cui reſervata sunt. At Superiore facultatem absolventi à reſervatis negare, etiā malitiosè, inferior absolventi nō potest, cū perseveret reſervatio, validitatē absolutionis sacramentalis impediens, ex Conc. Trid. sess. 14. cap. 7. & can. 13. Quare nec poterit alienus absolvere, negante licentiam proprio Sacerdote. Quod Canus de penitentiâ parte 6. adeo verū esse putat, ut dicat nullum, nisi indoctum & temerariū, admitturū esse contrarium. Et confirmatur per verba illa ca. Omnis vtriusq; sexus. De penitentiâ & remiss. Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit iusta de causa, sua confiteri peccata, licentiam prius postulet, & obtineat à proprio Sacerdote: cum alter ipsum non possit absolvere vel ligare.]

35. **V**nde loco citato Medina ponderando verbum (voluerit) infert necessariam esse dictam licentiam in confessionibus etiam voluntariis, seu quæ extra tempus Paschale fiunt ex devotione. Inferri quoque potest (ponderatis verbis iusta de causa,) quod tangunt Franciscus à Victoria loco citato & Sotus in 4. dist. 18. q. 4. art. 2. in nullo casu extra mortis articulum, ne quidem cum adfuerit iusta causa non confitendi proprio Sacerdoti, liberum esse confiteri alieno absque licentiâ, ut cum timeretur scandalum, vel revelatio confessionis; vel aliquid cognosceretur in ipso proprio Sacerdote, propter quod merito deferatur: ut infamia, indiscretio, aut aliud simile. Confirmatur à pari hæc illatio: quia mortuo Parocho, vel excommunicato nominatim, aut ob iniustam Clerici percussione (qui, cum suæ iurisdictionis usum non habeat, delegare non potest, ex cap. Roma. De officio Vicarij in 6.) non licet Parochianis cuilibet confiteri eo nomine, quod nequeant licentiam à suo Parocho obtinere: sed illi tantum, quem Episcopus, vel Papa prouiderit. Quare neque illud licet, quando Parochus licentiam malitiosè denegat; sed tunc ad Superiorem (cui ius suum malitia inferioris non tollit) recurrendum est: sicut cum quis casum habet Episcopo reſervatum, à quo malitiosè recusat absolvere, requirendum est ad Papam pro absolutione. Et certè si aliquo iure concederetur confiteri cuilibet Sacerdoti, hoc ipso quod iusta adfuit causa non confitendi proprio, inde aperiretur via multis abusus qui committerentur, dum quisque faciliè anſam arripere, fingendi malitiam, vel defectum perniciosum in proprio Sacerdote: quod incommodum maius est, quam illud quod contrariæ sententiæ propugnatores obiciunt, fore ut alicui subtrahatur remedium à Christo institutum, quo possit ex attrito fieri contritus. Namque sine Sacramento penitentiæ re ipsa suscepto, potest contritio obtineri, cum ut susceptione Sacramenti penitentiæ, sic & susceptione Eucharistiæ (ad quam is qui ob inopiam Confessarij confessus non est, si vergeat necessitas, admittitur, iuxta Conc. Trid. sess. 13. cap. 7. possit quis ex attrito fieri contritus. Quæ responsio est Soti in supra citato art. 2.

86. **Q**uod autem pro eadem contraria sententiâ adfertur ex cap. Placuit De penitentiâ distinct. 6. cum alicuius proprius Sacerdos ignarus fuerit, licere alieno Sacerdoti illum ad penitentiam suscipere sine eiusdem proprii consensu. Canus loco citato intelligendum censet de penitentiâ publicâ, quæ cum imposita esset ab vno Sacerdote, curabat penitens per alium Sacerdotem relaxari: quod illic Verbanus 2. prohibet fieri, nisi prior Sacerdos adeo imprudens & ignarus fuerit, ut penitentiam indixerit indiscretam. Quod si quis contendat, ad rem quoque eam, de qua agimus, accommodandum esse illum canonem: Nauarrus in eodem, num. 141. & aliquot sequentibus, quatuor adhibet responsiones, quarum quarta, quam ceteris repudiatis amplectitur, est: limitatum esse hæc ex parte per post editum cap. Omnis vtriusque sexus De penitentiâ & remissionibus, quod quidem exigit, ut qui iusta de causa velie alieno Sacerdoti confiteri, id faciat prius posita & obtenta licentiâ à Parocho: de qua re latius Suarez in cita. disp. 27. sect. 2. num. 12.

87. **Q**uod vero in eadem responsione Nauarrus addit, petita licentiam, siue obtineatur, siue non, sufficere ad confitendum alieno Sacerdoti, quando iusta de causa proprius deseritur, iam antè refutatam est: & adhuc eo recitatur, quod sufficiens iurisdictione delegata non habeatur, nisi concessa à proprio Sacerdote, iuxta citatum cap. Omnis vtriusque sexus. Neque eam tali casu censenda esse concedi ab Episcopo, vel à Papa: quia id tantum est præsumptio voluntatis ipsorum, nullo externo signo ab eis indicata, nec per aliquam consuetudinem testificatæ, aut per ius aliquod intimatæ: proinde que insufficientis ad morale certitudinem, quæ in re tanti momenti exigitur. Neque concedi à Christo patet: quoniam (ut in prius citato num. 21. Suarez ar. 2. notatur) quantumcumque casu vel iniuria defuit institutum ad salutem necessarium remedium, non ideo statim Christus in eo dispensat, vel de alio prouidet, si defuit aqua ad Baptisimum necessaria, non statim dispensat ut vinum possit ad eum sufficere.

88. **A**ddit ad antedicta Sotus in sine cit. art. 2. de peccatore, qui peccati sui complice habet Sacerdotem suum proprium: ut de concubina Curati, si sine aliorum scandalum quod valde difficile est) possit ei confiteri, posse quoque ab eodem valide absolui, si nullum alium ponat obicem: quæ est etiam Richardi sententiâ in 4. distinct. 17. art. 3. quæst. 7. & communis. Sin autem aliquod eiuſmodi adfuit periculum, talem quidem posse Curatum ipsum deferere: non tamē sine ipsius licentiâ alteri confiteri. De qua re videri potest Medina in codice de confessione, quæst. 33.

Quartum dubium, An ratione spei ratificationis proprii Sacerdotis, possit alienus confessionem alicuius excipere, & ipsum absolvere.

89. **D**Octores, vt Sylvester Confessor. 1. quæst. 6. versu 8. à Victoria De sacram. num. 153. Nauarrus in Enchir. cap. 9. num. 5. & ad cap. Placuit De penit. dist. 6. num. 105. ac Sotus in 4. distinct. 18. quæst. 4. art. 3. communiter & itud explicant distinctione, quam in præced. cap. num. 69. & 70. iam attigimus. Si illa spes sit de futuro; nempe quod Superior, qui facultatem dare potest, ratum habeat id, quod factum fuerit; tunc omnium consensus nullum esse Sacramentum, ne quidem si Papa ratum haberet.

Ratio optima est, quod Sacramentum collatum cum defectu, alicuius eorum, quæ pertinent ad ipsius substantiam, nulla rati habitatione futura, ne quidem Papæ, validum esse possit; cum substantia Sacramentorum ex Christi ratum sit institutione. De substantia autem Sacramenti penitentiæ est, ut minister illius sit Sacerdos habens actum iurisdictionem, siue ordinariam, siue, delegatam, ex Concilio Tridentino sess. 14. c. 7. Accedit prout bene virget Franciscus à Victoria; quod in substantia Sacramenti nihil sit pendens ex futuro: sique aliquid ad substantiam illius spectans defuit ab initio, id nullius hominis auctoritate postea suppleri possit. Vnde illa regulatur in 6. rati habitatione æquiparatur mandato, non habet hęc locum, sed tantum in rebus, que pendunt ex voluntate & mandato hominis: vt recte explicat Med. in Codice de confessione quæst. 31. corol. 1. Neque propofita sententiæ aduerſatur, quod Episcopus alienus aliquem ordinare possit, quando sit proprium Episcopum ipsius id ratum habiturum.

rum. Sic enim refertur in cap. Lugdunensis 9. quæst. 2. D. Epiphanium quosdam Clericos in diocesi D. Chyloftomi ordinasse: non aduersatur, inquam, quia, ut recte ait Palud. in 4. dist. 17. quæst. 3. art. 3. sub finem. ex eo quod quis ab alieno Episcopo ordinatur, nihil detrahatur eorum, quæ ad substantiam Sacramenti Ordinis sunt necessaria: sicut cum aliquis alieno sacerdoti, sine proprii licentia confitetur: Episcopus enim, quantumcumque alienus sit, Episcopus est: & ideo sufficiens Minister ordinis. Sin autem dicta spe; rati habitationis sit de presentia; ut cum quis sibi tantum de proprio Sacerdote pollicetur, ut non dubitet ipsum velle suos subditos audiri a se, & absolui; tunc Doctores Sacramentum validum esse communiter dicunt. Alij quidem sine restrictione, ut Natar. ibidem, cum rem exemplo illustrat, sic inquirens; Sunt duo Sacerdotes quorum alter est meus Parochus, alter vero eodem Parocho satis fama, vel consuetudine cognitus adeoque illi probatus, ut tantum eum, aut etiam plus (saltem tacite) illi placeat suos ei confiteri, quam sibi: quo casu posito, confessio à me eidem facta valebit, propter presentem parochi rati habitationem tacitam.]

90. Alij vero, & melius, vtuntur restrictione, qua negant ad illam validitatem sufficere proprii Sacerdotis complacentiam; ut Franciscus à Victoria, in quibus loco citato, rati habitationem de presentia, si per eam intelligamus complacentiam virtutalem, consistentem in eo, quod si moneatur proprius Sacerdos de tali auditione confessionis, ea ipsi placeat, non sufficere ad licentiam audiendi confessiones. Ad quod confirmandum Suarez tomo quarto disputacione 26. sect. primanumero 16. rationem adfert: quia interior voluntas non sufficit ad dandam talem iurisdictionem, cum debeat conferri humano modo; neque homines cognoscant interioris voluntates, nisi per externa signa. Quare dicta complacentia, nisi per externum signum sufficienter innotescat, censenda non est conferre hæc iurisdictionem. Talis signi exemplum esse potest, si proprius Sacerdos aliquando dixerit, Mihi placeret talem Sacerdotem audire confessiones meorum parochianorum; aut si videat suum subditum confiteri alteri, & tacens dissimulet, cum possit resistere: eo enim casu dat signum externum interioris complacentiæ, sufficiens ad licentiam tacitam: sine (vt vocat Sotus) ad consentium interpretatiuum, vt subditus confiteatur alieno. Quod si externum signum tale fuerit, vt rem relinquat dubiam, non esse censendum sufficiens, bene addit Suarez: tum quia non satis manifestat voluntatem: tum quia tentantem absoluerit, exponit periculo nihil faciendi.

91. Porro Medina in cit. quæst. 31. coroll. penult. eam restrictionem temperandam esse significat, cuiusmodi quod si proprius Sacerdos nullum signum externum dederit suæ voluntatis concedendi, vel negandi subditis licentiam confitendi alieno; casusque occurrat, in quo rationabiliter de illius voluntate concedendi ideo presumatur, quod nec vlla adsint indicia contrariæ in eo voluntatis, nec vlla causa negandi appareat; tunc ob præsumptionem ipsam rationabilem tacite licentiæ proprii Parochi, posse parochianos licite confiteri alieno Sacerdoti, ab eoque absolui; quandoquidem rationabilis præsumptio, quo ad effectum excusandi à noua culpa, æquiparatur scientiæ. Quamquæ, si veritas sit contra præsumptionem, confessio erit nulla. Itaque (inquit ille) quantum diu veritate præsumptioni opposita non constituerit, licite stari poterit præsumptioni; cum verum de ea constituerit, nempe quod Curatus nunquam vere consensit suos Parochianos confiteri Sacerdoti alieno, confessiones huic factæ ab illis, erunt iterandæ. Quæ sententia in praxi facilius est quidem quam præcedens, sed minus secuta; quia talis præsumptio non ponit in proprio Sacerdote consentium, seu voluntatem dandi licentiam, sed tantum ponit in alijs de tali voluntate opinionem, seu fiduciam, quæ non dat iurisdictionem, vt patet: quia si proprius ipse Sacerdos postea expresse noluerit ratum habere factum, nec in iurisdictionem pro illo tempore præterito consentire, dicendum est nullam fuisse absolutionem; aut alienum Sacerdotem iurisdictionem habuisse, sine vlla voluntate proprii Sacerdotis, imò contra eius voluntatem; quod absurdum est.

Quintum dubium, An habens tantum peccata commissa in aliena parochia, possit ab eiusdem parochia Curato audiri in confessione, & absolui absque alia licentia.

92. Ad hoc respondendum est negatiue, per illud quod ex Glossa penult. in cap. Placuit 1. 16. qu. 1. communiter receptum Natar. ad cap. Placuit De poenit. dist. 6. num. 83. testatur: videlicet neminem ratione delicti sortiri forum conscientiarum; id est, neminem eo ipso quod alieni deliquerit, illius qui ibi præest iurisdictioni subijci quoad forum poenitentiale, etiam si sortitur forum causarum: in quo qui præest, iurisdictionem suam potest secundum ius in eum exercere, ex cap. primo De privilegijs in 6. Cuius differentia Suarez tomo 4. disput. 25. sect. 1. in fine. alijs citatis rationem hanc adfert; quia iudicium fori causarum ordinatur ad externam gubernationem, & publicam punitionem; que fit ad aliorum exemplum: ideoque expedit vt ibi puniatur delictum, vbi committitur: hoc vero iudicium ordinatur ad æternam salutem, & peccatoris reconciliationem cum Deo. Quocirca nihil refert, quod in hoc, vel in illo loco committantur peccata, quando à Superiore non referuntur.

Sextum dubium, An habens iurisdictionem in aliquem, quoad forum conscientiarum, possit illum audire in confessione & absoluerit extra locum eiusdem iurisdictionis.

93. Ad hoc Syluester in verbo Confessor. quæst. 14. significat respondendum esse distinctione; nempe quod iurisdictionem habens ordinariam, id possit; non autem habens tantum delegatam. At enim proprium Sacerdotem posse absoluerit parochianos suos sine intra territorium parochiæ suæ, siue extra: quia ijs quæ sunt sine strepitu & externa solemnitate iudicij, nullus territorium læditur. Extraordinarios autem Confessarios, vt religiosos mendicantes, aut non posse extra territorium absoluerit: quoniam in Clementina Dudum. De sepulturis. §. Statuimus: ita illis Episcopo presentatis conceditur facultas audiendi quoscumque sibi confiteri volentes, vt extra ciuitates & dioceses, in quibus fuerint deputati, nullatenus sint audituri. Quam responsionem Sotus in 4. dist. 18. quæst. 4. art. 3. rejicit ex eo, quod in eadem Clementina. §. Per huiusmodi; Religiosis prædictis tantum potestas tribuatur, quantum Curatis concessum est à iure. Vnde constat nullam rationem esse distinguendi inter vtroque in hac re: quod Xistum 4. determinasse meminit à Victoria De Sacram. num. 151.

94. Illud vero citatum ex §. Statuimus; sic accipi potest, vt non fuerit illic Pontificis animus restringere locum, sed personas; sensusque sit non quod nullatenus illi possint confessiones audire extra ciuitates & dioceses, in quibus deputati fuerint: sed quod extra eas non possint audire confessiones illorum, quia ad alias ciuitates & dioceses pertinent: ne scilicet ipsi putent se, vbi sen el presentati sunt, esse totius orbis Confessores, vt inquit Sanchez lib. 3. De matrimonio dist. 34. num. 2. in fine. Aduerte tamen per privilegium Xisti 4. cuius meminit Natar. in lincib. cap. 27. num. 275. eosdem habere potestatem audiendi confessiones omnium, quia ad sua loca confitendi causa venerint, licet non sint de episcopatu, ad quem fuerint presentati. Tantum ergo illis negatur potestas audiendi tales extra loca, pro quibus deputati sunt.

Septimum dubium, An licentia generalis eligendi Confessarium, siue à papa, siue ab alio, qui dare potuit, concessa, extinguitur extincto concedente.

95. De hoc Natar. ad cap. Placuit De poenit. dist. 6. num. 161. & quinque sequentibus disputat, statuitque non extingui: quia licet mandatum de faciendis aliquid expiret morte concedentis, ex cap. Relatum. & ex cap. Gratum. De officio delegati: non tamen gratia facta ex cap. Super gratia, eod. titulo, in sexto. Sic enim (vt ex eodem cap. haberi notat Glossa summaria) mortuo Papa non expirat gratia per ipsum ad beneficia concessa; nec etiam potestas conferendi aliqua beneficia, facta alicui nulla persona expressa, expirat morte concedentis, ex cap. Si cui. De præbendis, in sexto. Pari ergo ratione iudicandum est non expirare

licitiam audiendi confessiones, morte illius qui concessit. Adde ex Soto in 4. dist. 18. quest. 4. art. 3. col. 10. nec per excommunicationem ab ipso incurram: ut si quis, postquam facultatem audiendi confessiones alteri delegavit, excommunicetur etiam nominatim, non ideo cesserit in delegato ipsius iurisdictionis usus. Hoc ipsum dubium Suarez tractans *tom. 4. disput. 27. sect. 4. num. 8. & duabus sequent. assentitur Navarro*: excipiens tamen casum, in quo facultas concederetur sub hac forma, Vsq. ad beneplacitum nostrum. Cum enim beneplacitum personæ ex ipsa persona pendeat, talis concessio limitatur ad personam concedentis: ideoque per huius mortem illa extinguitur. Si quæras à quo iurisdictionem accipiat electus post mortem eius, qui eligendi potestatem contulit. Respondet Suarez accipere ab eomet, virtute illius voluntatis efficacis, quam tunc habuit, cum prædictam facultatem conferrebat: quia voluntas non retractata absque alia nova, sufficit ad rationem privilegij non obstante concedentis morte. Est enim gratia: quæ, ut prædicimus, non expirat morte concedentis.

Octavum dubium, An licentia de eligendo Confessario finiat per primam electionem.

96. **D**E hoc etiam differit Navarrus loco citato numero 166. & quatuor sequentibus: admittitque cum Palud. eum qui habet facultatem eligendi Confessarium posse nunc eligere unum, nunc alium toties quoties voluerit. Fundamentum illius est, quod quamvis sermo simpliciter prolatus debeat in onerosis & odiosis intelligi de primo tantum actu, (sic enim dispensatio facta alicui, ut possit duo beneficia incompatibilia obtinere, intelligitur de duobus primis beneficijs ex cap. Non potest. De præbendis. in sexto. Et promissio dotis facta alicui cum nupserit, intelligitur tantum de primis nuptijs, et lege dotis promissio. ff. De iure dorum; in parum onerosis tamen, & satis favorabilibus, intelligi potest cum extensione ad actus iteratos: argumento legis Placet. ff. De liberis & posthumis: addito quod ut odia restringi, sic conveniat favore amplari, & ex Regula 15. iuris, in sexto. Iam vero gratia, de qua loquimur, eligendi Confessarium nemini onerosa esse videtur, sed tota est favorabilis: ut pote concessa in animæ favorem ad liberius exequendum consilium de optimo Confessario deligendo, datum in cap. 1. De penitentia dist. 6. per illa verba Sacerdoti meliori quam potest confiteatur. Quare consentaneum est sentire, quod ea non consumetur primo actu. Libenter tamen admitto id, quod ex Ioanne Andrea adfert Syluester in verbo Confessio 1. *quest. 7.* titulus esse in facultate exprimi, ut quoties confiteri voluerit qui eam petit, Confessarium eligere possit.

Nonum dubium, An eo ipso, quod quis se gerit pro Parocho, vel alio Ordinario habeat iurisdictionem, ad hoc saltem sufficientem, ut is, qui illi bona fide confessus est, non teneatur confessionem suam tanquam invalidam iterare.

97. **A**D huius explicationem faciunt quæ latè disputat Sanchez in lib. 3. De matrimonio disput. 22. Ea complectemur aliquot propositionibus, tacitis auctoribus, quos ille commemorat abundè.

Prima est: invalidam esse confessionem factam habenti impedimentum iuris divini, vel naturalis; sicut habet non initiatus sacerdotali ordine, qui requiritur iure divino in ministro Sacramenti penitentiae; per antedicta in cap. 1. Itemque is, qui Sacerdos quidem est, sed carens iudicio, naturaliter requisite ad eiusdem Sacramenti administrationem. Quæ propositio de se patet: quia defectus iuris divini, vel naturalis nequit humano iure suppleri: sicut nec inferior in Superiorem ius imperium exercere; quod ne quidem pari in parem conceditur: ex lege, Nam Magistratus. ff. De receptis arbitris. Unde est, quod Ecclesia circa Sacramentorum substantialia, quorum author est Christus, nihil possit: prout satis insinuatum est Concilio Trident. sess. 21. initio c. secundi.

98. Secunda propositio (pro qua loco cit. num. 49. Sanchez multos citat) est: iterandas esse confessiones factas Sacerdoti, qui etsi communi errore Parochus aut Prælati legitimus putaretur, nullam tamen habuit iurisdictionis titu-

lum collatum à legitimo Superiore valente illum conferre. Hæc quoque patet: quia iurisdictione non acquiritur, nisi eam conferente eiusmodi Superiore; nec confessio sine iurisdictione potest esse valida. Dicitur est valente illum conferre; tum propter Archiepiscopum, qui etsi aliquid superioritatis habeat in Episcopatu sui Suffraganei; non tamen talem, qua in illo conferre possit iurisdictionem necessariam ad confessionis validitatem; tum etiam propter eum, qui quamvis sit verus Prælati, suam tamen iurisdictionem delegat in casu, in quo non potest: ut cum est nominatim excommunicatus: tum demum propter electum ad prælaturam, sed nondum confirmatum; nisi dignitas talis esset, quæ confirmatione non indigeret, sed illius collatio seu prouisio obtineret vim confirmationis. De quo Sanchez in sequenti num. 52.

99. Tertia propositio est, non esse censendas invalidas ex defectu iurisdictionis, confessiones factas ei, cui à Superiore valente conferre, collatus fuerit Pastoralis titulus, etiamsi ob aliquod vitium latens invalidus: si communiter existimetur accepisse validum, sufficientemque habere iurisdictionem, siue ordinariam, siue delegatam: ut contingere potest ei, qui per simoniam acquiritur parochialia beneficium: iuxta illud in 2. Extravaganti communi De simonia. §. Per electiones. Vitibus omnino careant quorundam beneficiorum adeptiones, quæ simonica contingit labe fieri. Ad cuius propositionis confirmationem inducitur cap. Infamnis 3. quest. 7. §. Verumtamen: Itemque lex Barbarius Philippus. ff. De officio Prætoris. Vtriusque verba Sanchez habet in *intro citatae disputationis*. Ratione verò confirmatur, quia sequerentur alioquin inconuenientia graua & scandala, dum populus confessus ei, quem à Superiore accepisset, siue ordinarium siue delegatum pastorem, & bona fide admisisset, compelleretur de animæ suæ statu dubitare: ut pote qui tali confitendo, in vanum laborauerit. Cum igitur eiusmodi malis Ecclesia possit occurrere, iurisdictionem in tali casu delegando ei qui falsè alioquin creditur eam habere, existimanda est id facere: & nominatim per memoratum §. Verumtamen: quem de iurisdictione in foro externo intelligi, nihil refert; quia (ut bene adnotat Sanchez in lib. 3. de Matrimonio disput. 22. num. 13.) in initiato sacerdotali ordine forum internum animæ quod iurisdictionem, eiusdem rationis est cum foro externo Ecclesiastico, prout patet ex eo, quod Sacerdos, qui in externo foro Ecclesiastico absolueret potest aut ligare, possit etiam in foro interno animæ: vnde sequitur posse confessiones valide audire.

Cæterum ut propositio hæc procedat, oportet populi errorem esse communem; propterea quod ex errore paucorum (quantumvis Superior qui titulum contulit sit de eorum numero) non oriuntur facillè inconuenientia graua & scandala, si cæteri communiter sciant veritatem. Oportet quoque probabilem esse; quia improbabilis, seu etiam & supinus error, cum æquiparetur scientiæ, non excusat errantem; ex cap. 2. De constit. 6. Non refert verò impedimentum illud, quo titulus à Superiore collatus invalidus est, esse alibi notorium, aut etiam aliquando notorium fuisse, ubi confessiones audiuntur, quia nunc non esse ibi notorium, sufficit ad communem & probabilem errorem constituendum inter eos, qui tali Confessario exposito confitentur: adeoque ad ipsos bona fide contentes excusandos. Videri potest Sanchez in præced. num. 6. & alioquot sequentibus.

100. Quarta propositio (quam idem in ead. disput. quest. 6. latè tractat) est, valere absolutionem datam ab eo, qui cum antea bonum haberet titulum, aliqua de causa illum amisit: dummodo tamen amissio illa non sit notoria: ut si Parochus ipso iure, ut per tententiam iudicis priuatus sit titulo suo, possessioneque sui iuris; sed non adeo notoriè, quin possessionem facti retineat, & à Superiore toleretur. Ratio est, quia gesta per talem, valent in foro conscientiæ, argumento ante memoratæ legis Barbarius Philippus, & auctoritate Glossæ ad cap. Dudum 2. De electione. Verbo Decepta, à Canonistis communiter approbatæ, teste Panormitano, ad idem c. num. ero 20. Qui & vult id adeo verum esse, ut tali Parocho confessi, non teneantur suas confessiones iterare, quando postea sciunt illum fuisse iure ipso priuatum suo titulo: id quod Navarrus ad cap. Placitum de panis dist. 6. num. 180. mi-

rifice commendat. Procedit a rem, siue talis tanquam Ordinarius, siue tanquam delegatus se gesserit: Id quod latius Sanchez tractat in *proced. quæst. 2.* & satis constat à pari per illud quod statuitur in *esp. Infamis Tertia* quæstion. septima Si feruus, dum putaretur liber, ex delegatione sententiam daret; quamvis postea in seruitutem depulsus, sententiam ab eo dictam, rei indicatæ firmitatem tenere.

Porro si amissio eiusmodi notoria esset, absolutionem datam non valere constat; per illud quod sub initium prius citati capituli Dudum, quidam ipso iure priuatus suo titulo, dicitur damnabiliter decessisse animas, quarum cura nullatenus ad eum amplius pertinebat. Id quod (*inquit Nauar. in proced. num. 179.*) nulla alia ratione verificari potest, quam quia absolutiones subditorum, qui ei per priuationem tituli subtrahiti fuerant, nullæ erant.

Adverte quod in *sequenti num. 181. & 182.* idem habet dignam observationem: eum qui bona fide confessus est intruso, vel alteri non habenti in ipsum iurisdictionem: putans (sed errando per rusticitatem quandam) id sibi licere; vbi primum se non potuisse tali confiteri rescuerit, teneri factas ei confessiones iterare, non item alias, quas diinceps fecit suo Parocho, aut alteri iurisdictionem sufficientem in ipsum habenti: quantumcumque dum faceret, recordaretur peccatorum confessorum eidem intruso, aut non habenti iurisdictionem, nec tamen ea expresserit, eo, quod bona fide putaret se de illis iam esse legitime confessum: & ita quibusdam, qui cum ad trigessimum, aut quadragesimum annum peruenissent, recordabantur confessiones peccatorum se in quæritia fecisse alienis Sacerdotibus, idem Nauaricus respondit, vt ipse testatur in *citato numero 182.* eos teneri tales confessiones iterare: non autem illas, quas proprijs Sacerdotibus legitime fecissent.

Decimum dubium, An liceat Pœnitentiæ Sacramentum administrare cum iurisdictione dubia, aut tantum probabilis.

Huius explicationem bonam habet Suarez *tomo quarto disput. 26. sectione sexta.* Eam complectemur duabus propositionibus, præmissa distinctione dubij in proprie dictum, quo intellectus suspensus manet, & anceps, nec in alteram partem determinari potest, per iudicium positiuum probabile: & in improprie dictam, quo intellectus determinatur quidem ad alteram partem per iudicium probabile, sed incertum. Quod tribus modis fieri potest; nam vel vtraque pars iudicari potest æque probabilis, vel vna probabilior esse, quamvis altera quoque sit probabilis vel denique vna tantum probabilis, eo quod altera non habeat fundamentum probabilitatis, neque ipsa habeat certum & euidentis.

Quæ cum ita sint, pro explicatione istius dubij prior propositio est. Cum dubium fuerit proprie dictum, nunquam licere durante eo vt hoc ministerio, nisi concurrente duplici conditione: vna est, vt euidentis occurrat necessitas. Altera vt absolutio detur sub conditione, & cum onere illa peccata denuo, nacta opportunitate consistendi alicui iurisdictionem habenti certam. Hæc probatur, quia sine iurisdictione Sacramentum Pœnitentiæ non perficitur. Ergo quantum quis dubitat de iurisdictione, tantum dubitat de validitate eiusdem Sacramenti: atque adeo administrans illud cum proprie dicto dubio, aperte se exponit periculo faciendi Sacramentum nullum: quod temere faciens, moraliter peccat, tanquam temere exponens se sacrilegij periculo; perinde ac ille se exponit, qui materia vel forma dubia in quouis Sacramento administrando voluntariè vtitur. Concurrentibus autem duabus propositis conditionibus, cessat periculum talis peccati, cum cesset inordinatio voluntatis, & irreuerentia Sacramenti. Nam necessitas facit, vt non agatur temere, & ex irrationabili voluntate. Absolutio vero sub conditione tollit sacrilegij periculum, cum nihil aponat in esse, si conditio ipsa non subsit: si vero subsit, perficitur Sacramentum. Circa quod monet Suarez talem necessitatem debere confurgere: tum ex parte ministri, nempe vt non occurrat alius, qui certior habet iurisdictionem: alioqui enim necessitas non vigeret, tum ex parte pœnitentis, vt quando is debet necessario Eucharistiam suscipere, aut postea per longum tempus ne-

quit confiteri: nam alioqui dubiam confessionem faceret sine rationabili causa: & per consequens sine excusatione à peccato.

Monet etiam, tunc optimum esse consilium confiteri aliquod veniale peccatum, vt tollatur omne dubium de valore Sacramenti ex defectu iurisdictionis, quia quilibet Sacerdos ex *antedictis num. 65.* sufficientem habet ad soluendum directe à venialibus; licet forte non habeat absoluendi directe à mortalibus: de quibus cum confessio fit illi, de cuius iurisdictione dubitatur dubio proprie dicto, ea iteranda est, oblata opportunitate consistendi Sacerdoti iurisdictionem certioram habenti: cum semper maneat morale dubium, an eadem mortalia fuerint vere supposita clauibus, prout supponi debent ab eo, à quo commissa sunt quamdiu non habet moralem certitudinem id se sufficienter præstitisse.

Posterior propositio est: Impropiè dictum dubium de iurisdictione Sacerdotis non obstat quo minus is Sacramentum Pœnitentiæ administrare possit. Probatur, quia tale dubium est in speculatione, non in praxi: quando quidem opinione probabilis vt licet in moralibus: de quibus certa scientia non habetur; sicut nec de salubribus, & insalubribus: ita vt pro moraliter certo recipiatur, quod versatur in opinione probabilis: qualis est ea que nititur ratione, que ad assentiendum, possit virum prudentem mouere. Sed obicit potest, probabilitatem opinionis de iurisdictione Sacerdotis non facere, vt ea in illo sit re ipsa, prout necessarium est ad validitatem Sacramenti Pœnitentiæ. Cui obiectioni vt satis fiat, multa dicit Suarez: sed sufficit quod inter cætera ille docet num. 8. opinionem probabilem, in qua Confessarius fundatur ad audiendam confessionem, non facere quidem vt is iurisdictionem re ipsa habeat; facere tamen vt confessio ei facta bona fide, sit recta, ipse que dando absolutionem conficiat verum Sacramentum, virtute iurisdictionis, quam à iure habet absoluendi à venialibus. Concurrent enim ex parte quidem pœnitentis, vt supponimus, debita dispositio cum integra confessione: ex parte Confessarij vero, iurdictio circa aliquam partem materiæ, que sufficit ad valorem absolutionis, quando pœnitens bona fide procedit. Sic enim qui peccatum habet reuerentem, si illius obliuiscatur dam confessionem, quantum potest, integram facit suo Parocho: hicque (etiamsi iurisdictionem non habeat in tale peccatum) illum absoluat, valida est absolutio, vt docuimus suo loco in sequenti parte, cum de absolutione à reuerentis tenetur iterare totam confessionem, sed tantum de reuerentis confiteri Superiori. Pari ergo modo valida potest esse absolutio data ab habente dubiam iurisdictionem circa mortalia. Quanquam, quia in re tanti momenti conuenit tenere certum, & relinquere incertum; bene monet idem author nisi gratis rationalibusque causis vigeat, tam Confessario, quam pœnitenti vt eadem semper esse illa meliori ac tutiori via, vt Confessarius certam aut probabiliorem habens iurisdictionem, præferatur dubiam aut minus probabilem habenti.

Vndecimum dubium, An si Parochus vel Episcopus concesserit Sacerdoti licentiam audiendi confessiones, & idem Sacerdos adhuc ignarus concessionis, confessiones audiat: an, inquam, illa valeant.

Ad huius explicationem faciunt, que habet Sanchez in *libro tertio de matrimonio disput. 36.* Ea autem continentur distinctione hac. Si Parochus eam licentiam concesserit Sacerdoti, qui ad illam petendam nuntium miserit, valent confessiones: quoniam eiusmodi licentia rationem habet privilegij, quod impetratum per procuratorem vel nuntium valet à tempore, quo intimatum est eidem procuratori vel nuntio, ab ipsoque acceptatum, tanquam donatio; in qua sicut in cæteris contractibus, negotium transigi potest per procuratorem, vel nuntium ad id destinatum. Si vero Parochus concesserit licentiam moti proprio, vel ad instantiam alicuius non missi à Sacerdote cui concessit, non valent confessiones factæ eidem Sacerdoti licentiam ignorantis, aut scienti quidem, sed per alium, quam per impetrantem, aut per nuntium ad petendum à se missam, vel

certe

certè destinatum à concedente ad concessam licentiam ei intimandam. Ratio est, quia hæc licentia, cum sic concessio facta homini ad actum externum, oportet ita externam esse ut ei innotescat. Quando autem is cui conceditur, nondum de illa factus est certior: perinde est respectu illius ac si interna tantum esset. Debere verò certiores fieri per nuntium ad id destinatum, probatur ex eo quod talis concessio sit donatio quædam; & donatio, ut omnino valida sit, & irrevocabilis, tale quid requirat: cum sit contractus quidam, cuius perfectio in voluntatum unione consistit; neque absentium voluntates in unum veniunt, nisi voluntas unius eorum per epistolam seu nuntium ad id ab eo missum intimetur, pro quo in præced. lib. i. disp. 6. n. 3. plures authores idem Sanchez refert.

Duodecimum dubium, Quid dicendum sit quando licentia concessa revocata est, nec de revocatione constat.

105. **C**onsentaneè proximè dictis, ad hoc respondendum est cum memorato authore in eadem disput. 36. numer. 9. non sufficere ad cessationem iurisdictionis revocatum esse licentiam datam, nisi revocatio intimetur per nuntium ad id destinatum illi, cui concessa fuerat: ita vivente eam intimationem confessiones eidem factæ, sint validæ, etiam si ille aliunde revocationem norit. Ratio est, quia per eandem causam res nascitur, & dissolvitur: extra De regulis iuris. Sed collatio licentiæ ad audiendas confessiones, ut efficax sit, requirit notitiam illius per nuntium ad id destinatum, ut antè habitum est. Ergo illius dissolutio, seu revocatio parem notitiam requirit. Nota obiter quod idem author addit *ibid. in fine*: licentiam semel concessam revocari posse ad libitum, quia est merè gratuita: omninoque pendens à voluntate concedentis. Nota item cum eodem, *in sequent. disput. 37. n. 2.* ordinariè credendum esse dicenti se licentiam à proprio suo sacerdote habere confitendi alieno: quia penitentiale forum non exigit aliud testimonium, quam penitentis confitentis.

Decimum tertium dubium, An facultas generaliter concessa alicui ad absolvendum à quibusvis peccatis & censuris, sit semper accipienda generaliter, an verò patiatur exceptionem aliquam.

106. **A**d quod respondendum est iuxta post dicenda in secunda parte lib. 4. cum ageretur de absolutione à casibus reservatis: tres haberi exceptiones, quibus eam generalitatem restringere oportet. Prima est criminis hæreseos, cuius absolutio non conceditur, iuxta Romanæ curiæ stylum, nisi de eo nominatim fiat mentio. De quare Navarr. in Enchir. cap. 27. *vbi de regulis Confessarium. § 5.* Secunda est criminis particularis, quod prævium à Superiore, probabilissimum est, quod illius absolutionem nusquam commisset: ut si quis in graue scandalum populi Christiani, & reipublicæ perniciem, iniquè occidisset Prælatum magni nominis: nam, ut habet 8. reg. iuris in 6. in generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset vero similiter in specie concessurus.

Tertia est casuum occultorum reservatorum Papæ, nec deductorum ad forum externum: quorum absolutionem Conc. Trid. sess. 24. de reform. cap. 6. committit Episcopo. Quia enim sic fit talis commissio, ut Episcopus per se absolvere debeat, vel per Vicarium ad id specialiter deputatum, generalis facultas eidem Episcopo data absolventi ab omnibus casibus sibi reservatis, patitur exceptionem in memoratis, qui requirunt specialem mentionem de ipsis factam, ut censeantur commissi.

CAPVT NONVM.

De potestate executionis.

SVMMARIVM

107. *Potestas executionis hic dicitur liber iurisdictionis vsus præter naturalem habilitatem necessarius ad penitentis Sacramentum administrandum.*

108. *Modi quibus impedi potest potestas iurisdictionis.*

109. *Quis possit in alio potestatem iurisdictionis impedire.*

110. *Per quam Ecclesiasticam censuram potestas executionis impediatur post Concilij Constantiensis decretum, Ad evitanda, &c.*

111. *Duplex eiusdem decreti tenor, & secundum quem sit vsu receptus.*

112. *Qui est nominatim excommunicatus, non est censendus eo ipso nominatim denunciatus.*

113. *Quod dicitur de excommunicatione, dicendum est pari ratione de alijs censuris, quoad effectum impediendi potestatem executionis.*

Ad Sacramentum penitentiae à Christo in forma iudicij institutum, vna potestas executionis necessaria est, quam Sacerdos habere debet à natura: nimirum posse audire, aut alio modo percipere confessionem penitentis: itemque loqui posse ad dandam absolutionem, quæ in verbis consistit: ac denique ratione vti posse, ad ferendum iudicium de eiusdem penitentis statu. Necessaria est & altera, quæ pleniore indiget explanatione, tradenda hoc loco: quæ non non est aliud quam liber & non impeditus iurisdictionis in foro interiori vsus: ideo necessarius Confessario ad absolvendum validè, quod sine eo, iurisdictionem habeat tanquàm gladium in vagina conditum, quem nequit educere ad secandum.

In aliquo autem iurisdictionis vsus impeditur duobus modis, vltra eum qui noa iure Concilij Tridentini sess. 25. cap. 15. constituitur (is est defectus approbationis Episcopalis, in eo qui in Sæculares iurisdictionem habet tum modò delegatam) cuius explicatio habebitur per illa, quæ postea in cap. 15. & 16. ex instituto dicenda sunt de eadem approbatione. Prior modus est per excommunicationem, aut aliam Ecclesiasticam censuram, qua iurisdictionis suspenditur, seu exerceri prohibetur sufficienti Superioris auctoritate. Posterior verò est per casuum reservationem. De vno quoque autem eorum duobus sequentibus capitibus sigillatim dicturi, quædam præcognoscenda annotabimus in præfenti.

Quis iurisdictionem habentium possit illius executionem in altero impedire.

SECTIO PRIOR.

109. **N**otandum igitur est primò ex Paludano, in 4. *distin. 17. quæst. 4. art. tertio concl. 2.* cum iurisdictionem habentium, alij habeant ordinariam ex officio pastoralis, alij extraordinariam ex commissione. Et ordinariam habentium in solidum, respectu eorumdem subditorum, alij sint pares; ut duo qui eiusdem parochiæ constituti sint Parochi in solidum; alij verò à alijs superiores, vel inferiores ut Papa, Episcopus, & Parochus. Notandum est, inquam, eos qui extraordinariam, seu delegatam tantum habent, sicut nulli iurisdictionem dare possunt, ita illius vsus in nullo impedire posse. Vnde (inquit Palud.) si quis talium prohiberet, ne aliquis alteri confiteretur sine sua licentia, derideretur. Eorum verò qui ordinariam habent in solidum, paresque sunt, vnum posse contra inhibitionem alterius; non tantum per se illam exercere, sed etiam exercitum illius alteri committere; quia par in parem non habet imperium: lege Nam Magistratus. ff. De rebus arbitris. Ex cæteris autem, illum qui superior est, multo maiore ratione posse iurisdictione sua vti, siue per se, siue per commissarium suum, contra inferioris prohibitionem: quia multo minus in maiorem, quam in parè habetur imperium. Eum porò qui inferior est, licet possit sua iurisdictione vti, & eam committere alteri, sine Superioris licentia; non posse tamen contra eiusdem inhibitionem, cum Superior in inferiori habeat potestatem coactiuam, ex citata lege, Nam Magistratus: talique prohibitionem Superior inferiori, assumpto (iuxta a. medietatem. 23.) in partem suæ sollicitudinis, subditos subtrahat. Quo fit, ut ille tentans contra eandem prohibitionem iurisdictione vti, siue audiendo confessiones, siue earum auditionem alteri committendo, nihil validè faciat: perinde ac Carpentarius, à cuius conspectu amota sunt omnia ligna, in cassum conatur vti arte sua fabrilis.